| Pavadinimas: **Tiesos detektyvas** | Tikslas: Padėti paaugliams atskirti tikrus teiginius, melą ir klaidinančius samprotavimus, atpažįstant dažniausiai pasitaikančius jų tipus. | |
|---|---|---|
| Laikas ir užsiėmimų skaičius:<br><br>**1 valanda / 1 arba 2 užsiėmimai** | Tipas / socialiniai dalyviai:<br><br>Mokytojas kaip veiklos fasilitatorius, mokiniai. | Medžiaga: Klaidingų samprotavimų sąrašas ir teiginių sąrašas. |

Vykdymas:

Veikla prasideda paaiškinimu apie skirtumus tarp galimų teiginių, melo ir klaidingų samprotavimų. Naudinga turėti klaidingų samprotavimų sąrašą su pavyzdžiais. Galime naudoti šiuos klaidingus samprotavimus:

- Ad hominem: Puolimas ne argumento, o asmens.
- Strawman argument (klaidingas šiaudas): Priešininko argumento iškraipymas arba perdėjimas.
- Kreipimasis į autoritetą: Naudojama žinoma asmenybė nesusijusioje srityje kaip įrodymas.
- Klaidingas nukrypimas (false lure): Nukreipimas nuo pagrindinės temos.
- Skubota generalizacija: Išvada daroma remiantis nepakankamais įrodymais.
- Kreipimasis į nežinojimą: Teiginys, kad kažkas yra tiesa, nes neįrodyta priešingai.
- Klaidinga dilema: Pateikiamos tik dvi galimybės, nors jų yra daugiau.
- Slippery slope: Arguing that a small change will have extreme consequences.
- Lobby fallacy: assuming something is true because many people believe it to be true.

Veiklą reikėtų vykdyti mažose grupėse (3–4 mokiniai), tačiau diskusijoms neturėtų būti skiriama daug laiko. Mokytojas paruoš mokinių sąrašą teiginių, kuriuos mokiniai turės bandyti įvertinti, ar jie galbūt yra tiesa, melas ar klaidingas samprotavimas.

Pabaigoje bus aptariami sudėtingesni teiginiai, siekiant suprasti jų sudėtingumą.